

Rørvig, den 22. december 2007

Sendt pr mail til post@ros.mim.dk

Miljøcenter Roskilde
Ny Østergade 7-11
4000 Roskilde

Vedr: Idefase - Natura 2000 - Område 153 – Korshage, Skamsehage, Flyndersø, Dybesø

Der er ingen indvendinger mod basisanalysen, men følgende supplerende kommentarer:

Overordnet målsætning

Habitatområdet har som udpegningsgrundlag haft en række beskyttede naturtyper, der næsten alle er tidlige stadier efter kystdannelsen, som indebærer en lav vækst uden træer og større buske, når der bortset fra enebær. Balancen er visse steder påvirket af læplantninger og kystbeskyttelse og var op til 1900-tallet afgræsset overdrev. Det åbne landskabs naturtyper kan kun fastholdes ved græsning eller anden pleje. De invasive arter rynket rose, tornblad og gyvel er fremtrædende, men må ikke vinde overhånd i området.

Fuglebeskyttelsesområdets udpegningsgrundlag har været fuglearter, som ikke færdes på land, selv om der også er fuglemæssige interesser på land, hvorfor der ikke har været konflikter omkring udpegningsgrundlaget indtil nu. Der peges nu på rødrygget tornskade som ynglefugl i udpegningsgrundlaget, hvilket har medført nedlæggelse af græsningsområde i et par lavninger på østsiden, hvor tornskaden ynglede. Disse begrænsede buskadser strider dog ikke mod intentionerne omkring området, ligesom enkelte fritstående træer og trægrupper vil gavne fuglelivet. Blæsten medfører dog, at kun få fritstående træer overlever mod nordkysten.

Området er fredet, og fredningsbestemmelserne ses ikke at stride mod intentionerne omkring habitatområdet, da der er åbnet mulighed for pleje. Plejen skal dog ske efter plejeplaner, som godkendes af fredningsnævnet, og som er i overensstemmelse med den biologiske målsætning for de enkelte delområder.

Fredningen tilgodeser også, at området har vigtige publikumslokaliteter. Ud fra et publikumshensyn er den åbne karakter af landskabet ved Korshage, Flyndersø og Skamsehage med det frie udsyn over hav og fjord ønskelig, hvilket er i overensstemmelse med habitat hensynene. Området må dog ikke blive så bart, som det i de senere år er sket ved Korshage og Flyndersø efter en alt for intensiv græsning med geder, som også helt har ødelagt de habitatbeskyttede enebærbuske i indhegningerne. Enkelte fritstående træer og trægrupper vil gavne det æstetiske indtryk, som det gavner fuglelivet, men udsigten må ikke forringes mærkbart.

Pleje

Den naturlige pleje vil være afgræsning, som det er sket indtil op i 1900-tallet. Selv om geder sandsynligvis er bedst til at tage rynket rose, bør områderne ikke afgræsses af geder, bortset fra i meget kontrolleret omfang, da de ødelægger enebærbuske og trægrupper. Kvæg vil være velegnet, som det fremgår af forslaget, men det bliver næppe muligt at skaffe kvæg til denne vegetationsform under de barske vejrforhold med de nuværende støtteordninger. Tilbage står får og nøjsomme islandske heste, hvor sidstnævnte i 2007 synes at have taget rynket rose uden at tage enebær. Græsningen skal primært ske i eftersommeren og efteråret.

På grund af ønsket om fornyelse kan græsningen i korte perioder være hård, men det er vigtigt at græsningstrykket styres og afpasses i de enkelte områder, hvilket kræver opdeltede folde - som dermed vil harmonere med hensynet til publikum. Det er observeret, at rynket rose breder sig helt ude ved kysten, mens tornblad vokser længere inde på østsiden og gyvel længere mod syd. Opdelingen af foldene bør fremover tage hensyn til disse sammenhænge, og visse steder bør trægrupper og enebærgrupper i indhegningerne sikres ved ved hegn.

Sandsynligvis bliver det nødvendigt i perioder at fjerne rynket rose og tornblad maskinelt, hvilket også gælder i de områder, hvor der ikke kan etableres græsningsindhegning. I beskrivelsen nævnes en aftale med naboerne. Naboerne bagved kan kun forventes at fjerne udsigtshæmmende trævækst, men denne aktivitet skal også være styret i henhold til hvad der er bevaringsværdige træer, buske og krat.

Såfremt det ikke er muligt at pleje Skansehage maskinelt og begrænse rynket rose, må der også her etableres græsning i visse afsnit efter samme retningslinier som på Korshage.

Publikumshensyn

Områderne er meget vigtige lokaliteter for turister, sommerhusbeboere og lokale. Der skal derfor være publikumsadgang til stranden, Korshage og Skansehage, mens Dybesø og Flyndersø kan opleves fra omgivende stier og veje.

I det omfang, der indhegnes til afgræsning, skal der være adgang for publikum gennem låger. Det må dog forudses, at mange ikke vil gå ind i indhegningerne, når der går heste og kvæg. Der skal derfor med jævne mellemrum være gange gennem indhegningerne, hvilket indebærer en opdeling af indhegningerne. Adgangsforholdene i 2007 anses for tilstrækkelige for Korshage-områdets vedkommende, og noget tilsvarende må kunne accepteres på Skansehage.

Ved Dybesø bør søbredden holdes lysåben og overskuelig mod syd og øst, mens der ønskes urørt skov på vestsiden af hensyn til fuglelivet. På nordsiden bør dele af krattet også kunne fældes, så publikum kan opleve det særprægede tange mellem sø og hav.

Kysterne er yderst populære blandt fiskere og Korshage er landkendt som en af landets bedste lokaliteter om foråret for fugletræk. Der raster også mange fugle – især småfugle i området både for- og efterår, ligesom de mange forskellige kystfugle og skaber mulighed for næroplevelser. Muligheden for sidstnævnte begrænses dog ganske betragteligt i jagtsæsonen, hvor jagten kan virke endog meget forstyrrende.

Truslen ved kysterrosionen

Truslen ved kysterrosionen langs nordkysten fremgår kort af basisanalysen, som citerer nogle ældre kommentarer om søerne i Vestsjællands Amt. Havets erosion er accelereret drastisk det seneste år og har skåret en del meter af nordkysten mod Kattegat, mens der fortsat sker kystdannelse ved Skansehage. I det seneste år har højvande to gange overskyldet hele Flyndersø-området op til vejen og parkeringspladsen og de lave strandegne ved Skansehage, hvilket ikke er sket i det omfang tidligere. Oversvømmelserne har fundet sted både på hav- og fjordsiden. Hertil kommer en storm, som afstedkom ødelæggelser på nordsiden.

Ødelæggelserne er størst ved Flyndersø, hvor strandvoldene pt. er kraftigt svækket to steder, hvor de hidtil blot er rykket langsomt tilbage. Udover de generelle klimaændringer er ødelæggelserne efter al sandsynlighed forstærket af den offentlige kystsikring mellem Dybesø og Flyndersø, som ændrer på materialevandringen.

De to huller skyldes dog primært den private kystsikring ved de to sommerhuse ud for Flyndersø, som har skabt en cirkulation, der har udhulet nabogrundene, herunder hele Rørvig Naturfredningsforenings grund på vestsiden. Det er tvivlsomt om denne private kystsikring er i overensstemmelse med fredningsformålet, og den er i alt fald skadelig for Natura 2000-området. Det bør overvejes, om sommerhusene kan blive liggende

på stedet. Det ene har en gang været skyllet i havet, og det andet ligger allerede ude på selve kystsikringen, hvilket er helt i strid med frednings- og naturhensyn.

Principielt er vi modstandere af at foretage kystsikring af et habitatområde, hvis udpegningsgrundlag for en dels vedkommende er naturtyper, som er led i en løbende kystdannelsesproces. Vi kan ikke vurdere i hvilket omfang, der vil komme nye strandvoldsdannelse, som bremser udviklingen, når kysten er trukket tilbage i forhold til det kystsikrede område. Kun hvis ændringerne over en årrække må forventes at true vejen og sommerhusområderne bag habitatområderne, kan der være mening i straks også at etablere beskyttelse i habitatområdet.

Vi mener, at der bør foretages en nøjere analyse af problemerne af kystmorfologer – herunder også om den sidste år tilladte sandpumpning og stenfiskeri ud for Grønne Revle kan påvirke forholdene i habitatområdet ved kystlinien og på habitatområdets sandbanker.

Tilstødende §3-områder

Det bør være muligt at fastholde §3-naturtyper som lynghede på de sommerhusgrunde, der grænser op til habitatområdet, herunder det nordøstligste hus ved Korshage, som adskiller nord- og østkysten.

Med venlig hilsen

Rørvig Naturfredningsforening

Bo Bræstrup

Troels Brandt